

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
SALGÓTARJÁN
Salgó-u. 431. sz.

Felelős szerk.:
Korom György.

A MUNKA

Előfizetési árak:
Negyedévre 2000 K.
Egyes szám 200 K.

Megjelenik minden
szombaton.

Társadalmi és politikai hetilap.

Kong a vészharang.

Végigzúgott már a vihar a nagy-szövet-ségesen, agyontiport, szerteszagantta őt, ma pedig itt kopogtat a házunk rozoga ablakán. Hatalmas léptekkel nyargalunk Németország nyomába s nincs senki, aki felelős állásánál, kormányhatalmánál fogva elébe toppanna a viharnek s megkonditná a vészharangot. . . Muljon el a keserű pohár, szakadjanak szét az összetornynosult felhők, szálljon szivetszagantón, álmélkodókat serkentőn, gyávákat biztatón, renyhéket munkára intőn, ellenséget kibékítőn — most mégegyszer utoljára a vészharang. Most, mikor „ardet Ucalegon”, mikor kapunk előtt a vész. . . Nem látunk felelős kezekből megcsillanni sehol egy fényugarat, mely a helyzet szomorú és rettenetes komolyságához mérten iparkodna pénzügyi és gazdasági politikánkat megállítani azon a lejtőn, ahová nagyrészt magunk sodortuk.

A kormány eddigi tevékenykedése és saját maguk által hirdett „hiábavaló” erőfeszítése abban merült ki csupán e téren, hogy megtartott egy drágasági ankétot. Az eredmény pedig: az volt, hogy az állami megdrágította a vasutat, a főváros a villamosdíjat s ezzel kapcsolatosan ugrott felfelé észbontóan a legfontosabb élelszükségletek ára. A kilátás pedig rettenetes, mert minden gondolkodónak szörnyű aggodalom nehezedik a lelkére, hogy mindazt végig kell szenvednünk, amit Németország már keresztül szenvedett.

E hasábköről már sokszor megkondítottuk

a lélekarangot, már többször odatettük irányadó körök elé véleményünket; kik eleitől kezdve a dolgozó, munkás magyar élet útjében tartottuk kezeinket. Már régen megállapítottuk e szervezet betegesen lázas voltát, nem hihetjük hát, hogy süket fülekre találtak szavaink. Hisszük, hogy az a jóakarát, amely még tapasztallható, odaveti magát az ár elé, legalább most, a tizenkettedik óra végén. Hisz előttünk vannak a szomorú és nagy példák. Keserves tapasztalat lenne, ha Pató Pál voltunkhoz híven, a magunk kárán kellene tanuljunk ismét.

Ha magunk gyöngye esze kevés a mentőmunkához, hallják meg füleink Hilferdingnek, az új német pénzügyminiszternek szakvéleményét. Hallják meg Sir William Goode-nak a jövőtételi bizottság angol elnökének eszméirányát. Lássuk be, hogy az inflációra alapított pénzügyi politika csak végveszélyt hozhat. Koronánk további romlását. A kivétel ut pedig csak egy lehet. A bankóprés megállítás. A tőzsdei spekuláció kegyellen és erőszakos letörése. A nagytőkétől, mely eddig a legkedvezőbb hitelpolitikával túlon-túl tömte zsebeit aranyokkal, a valorizáltlan hitelekkel teljes megvonása.

Magyarország becsülettel és fáradhatatlanul dolgozó munkásrétegeinek s a tönk szelén is kemény elhatározással működő középosztályunknak csak így nyugtathatjuk meg tépelődő lelkét, csak így tehetjük bizalmatgerjesztővé jövőjét, melynek mai, aggodalommal telt kilátástalansága felett, nyomászó kényszerűséggel meg kellett konditanunk a vészharangot!

P. Gy.

Szociális gondolatok.

Nem lehet letagadni, hogy a szociáldemokrácia célja az általános világforradalom. Erre vonatkozólag Marx felállította az u. n. elnyomorodási elméletet, mely szerint nem baj, sőt igen jó dolog, ha a tőke minél jobban és irtalmatlanabban kifejődik és minél több embert tesz rabszolgává és minél kegyelenebb a munkáshoz, mert — mindez siettel az általános világforradalmat. Szerinte hagyni kell a tőkét, hogy játssza a maga kis játékait, az a fő, hogy guíljön a puskapor: az általános és vad elkeseredés.

Ha pedig ez így van, akkor a szociáldemokráciának, ha következetes akar lenni önmagában és eszméit nem csak humbugnak tartja, nem szabad a munkásjólétet emelnie, mert ezáltal odazza a világforradalmat, a nagy célt! Mert megelégedett és megbecsült munkás nem akar semmiféle világforradalmat. De még szociáldemokráciát sem. Érdeke tehát a szociáldemokráciának, hogy évről évre valami pirinyó kis eredményt mutasson fel, nehogy a hívek ott hagyják a feképnel, de még nagyobb érdeke, hogy a munkás azért továbbra is nyomorúságban maradjon, részben a végső célra való tekintettel, részben hogy fennmaradását indokolni tudja. Csak és szedelges tehát azt adni be a munkásnak és azzal fogni meg, hogy: teljes gőzzel s minden erővel javítsa akarmom sorsodat, mikor belül ezt nem akarhatom: saját és a nagy cél érdekében. Az őszinte jelszó ez volna részéről: munkás szenvedj és nyomorogjál a nagy cél érdekében, várj szépen és fizess!

Hogy pedig ez a gyakorlati életben is tényleg így van, arra a választ nem én, hanem bármely régi, komolyan gondolkozó és igazságosan ítélő tudó szociáldemokrata megadhatja. Szóokádó, öblös hangú agitátorok éveken át szerveznek, ordítanak, szidnak, pocskondiáznak, fenyegetnek és mikor teltre kerül a sor, hogy no most! vagy: mi lesz? — akkor előkerül ezer meg ezer ok, hogy miért nem lehet, így nem lehet, úgy nem lehet, nem elég a sztrájk-alap, ez volt a baj, az volt a baj. . . lát-szólingos kis vivmány. . . azután megint elülről kezdődik a szó és betűokádás. Cirkusz ez az egész, melyen nagyon keserűen és fájdalomosan lehet nevelnie annak, aki a munkást valóban és igazán szereti, mint vérért, fejtájt, magyart keresztény testvérét. Dehát eszembe jut a latin közmondás: mundus vult decipi, ergo decipiatur, vagyis a világ maga azt akarja, hogy becsapják, ergo legyen becsapva.

Hát az nem ejti-e egy percre gondolkodná a szociáldemokrata munkást, hogy az ő vezérei és lapjai mellüket laposra verő liberálisok! Mert tudvalevőleg a liberalizmus és szocializmus tűz és víz. A liberalizmus elve: aki kapja az marja s a teljes szabadság jelszavával az elmúlt ötven év alatt a tőkét abszolút urrá tette a munka és munkás felett! Míg a kereszténység az ő elveivel a gyöngébb pártján áll az erősebbel szemben, a liberalizmus természeti törvénynek tartja, jogosnak hirdeti a szabad versenyt, ahol természetesen a gyöngébb marad alul. A nagy hal felfalja a kis halat és a létért való küzdelemben a fejlődés és a haladás feltétele — a liberalizmus szerint, — hogy az erősebb diadalmaskodjék.

TÁRCA.

A magyar zászló.

*Mig állott az őrszem a Kárpátok ormán,
És háromszinű zászló lengett Rákóczi
tornyán.*

*Ezernyi vésszel kellett a magyarnak
szembeszállnia.*

*De övé volt a milliötökü két Adria;
A zászlón szegényfolt addig nem eshetett,
Védte a honvéd, imádkozott érte asszony
s cseppnyi gyerekek.*

*Ismerte orosz, olasz, szerb és román,
Ott lengett a sivatag izzó homokján.
S bármerre vitték, bárhol lobogott,
A háromszin dicsőnyben ragyogott.*

*Győzött a honvéd, ellen földjén járt,
Védte az áldott, szent Magyar határt.
De mig szembe csak előre, ellenségre néz,
Gyűlnek a felhők s jön, száguld a vész,
S a magyar, ki győzött, verte az ellent,
Csatát vesztett, meghalt idebent.
Országunk elveszett, zászlónkat meg-
lépték.*

*Urrá lett felettünk idegen csöcselék,
S a zászlót, mit egykor babérág övezett
Féltve rejtgettétek hű magyar emberek.*

*Móc boszork tapodott áldott magyar rónát,
Gyilkoltak, raboltak a balkáni hordák.
Szivünk összetörve, azt is dugni kellett,
Csak titkon reméltünk, sápadt holdfény
mellett.*

*Le kellett tagadni mindent, mi magyar
volt,*

*Mert hisz' kijárt érte oláhbolverte folt,
Csak hallgattunk némán, bosszunkat
gyűjtöttük.*

*Érkezik-e öránk, türelmetlen lestük.
És el is érkezett, zászlónk előkerült;
Bus magyarok arca egyszerre felderült.*

*Elrabolták hazánk, ámde él a remény,
Hisz' a magyar ököl, mint a vas oly
kemény;*

*Életünk fonlát eltépni akarták,
Mégis lesz még egyszer büszke Magyar-
ország!*

*Vannak még ifjaink: „leventék”, cser-
készek” . . .
Kikkel együtt küzdönek, há kell, majd a
vécnek, . . .*

*S akkor jaj ti néktek, kik most fojogat-
tok,*

*Árulásért szörnyű, véres árat adtok . . .
Vérrózsák fakadnak a honvédek nyomán,
S ismét trikolór leng a Kárpátok ormán.*

Ivánkievits Jenő.

Igy azután egészen természetesen dolog, ha van olyan faj, mely magát „diadalmas faj”-nak hiszi és vallja, annak ez a liberalizmus borzasztó rettenetesen tetszik és kézzel lábbal hirdeti, szent dolgoknak, filozófiai tételnek pingálja a liberalizmust.

Hát a te vezéred is, a te újságod is, kedves munkástedtér, ilyen liberális és csak mint liberális köser, mint szocialdemokrata: treffil!

Mindenféle szocializmusnak a legesleg-nagyobb ellensége ez a liberalizmus, mely teljesen kiszolgáltatja a munkást a munkaadónak; milyen erkölcstelen hazugság, égbekiáltó arcátlanúság kell tehát ahhoz, hogy a munkásvezérek és újságok egyben liberálisok is tudjanak lenni és a munkásságot két jelszóra nevelni, mely egymással homlokegyenest ellenkezik, csupán csak azért, hogy a munkásságot fel tudják használni ha kell szocialdemokrata jelszó alatt, ha kell liberális célra, de mindenképpen ugyanazon zseb javára.

Sok szó esik mostanság a munkások között arról, hogy nemely szocialdemokrata vezér, miután nagyszógos képviselő ur lett belőle, kezd nem nagyon törődni a rongyos elvtársakkal, hat erre vonatkozólag tartozom megnyugtítani a munkásságot. Azok a képviselő urak most már végre abban a helyzetben vannak, hogy tanulmányozhatják a felebaráti szeretet parancsát, mely így szól: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.” Most mindenekeletét azt tanulmányozzák tehát, hogy önmagukat hogyan szeretik.

A becsület pedig nem egyéb, mint az élet összhangja az igazsággal.

Kádár József.

Tisztelt előfizetőinkhez!

Ismételtén figyelemztetjük igen t. vidéki előfizetőinket, hogy dacára a többszöri felszólításnak a mai napig nem küldték be tartozásukat. A lap megjelenését igen bárosan befolyásolja e feledékenység, miért is ismételtén kérjük, hogy a hátralékok (I-ső negyed 450, II-ik negyed 2000 kor., május 1-től augusztus 1-ig, augusztus 1-től november 1-ig) haladéktalanul beküldeni szíveskedjenek:

Kiadóhivatal.

Napilapjainkról.

A következő soroknak célja, hogy egy lépéssel tovább haladjunk azon az uton, mely a magyar közönség öntudatosítását van hivatva megvalósítani. Sokszor volt alkalmunk ugyanis szomorúan tapasztalni, hogy közönségünk egyes tagjai még mni nap sincsenek tájékozódva napilapjaink szelleméről, irányáról, nincsenek tisztában azokkal a folyton munkában levő rugókkal, mely az egyes lapokat időként felvetődő problémákkal szemben más-más álláspontira viszik. Ujságolvasóink jó része azt hiszi, hogy valamelyik újság valamelyik kérdésben csak azért helyezkedik erre, vagy arra az álláspontira, mert az igazságérzete, a tisztá természetes ösztöne arra kényszeríti. Milyen nagy tévedés! Bizony a sajtó, különösen ma, alig más, mint különböző, ütköző érdekek előretolt őrszei, mely mindent és mindenkit azoknak a csoportoknak, vagy azoknak az elveknek a szemszögén lát meg, akiknek, vagy amelyeknek a szolgáltatása szerződtől.

Természetes ilyenképen, hogy ott és akkor, amikor elvek, világnézetek harcáról van szó, jóformán minden újság más és más nézet mellé csatlakozik s így a sajtó képe megváltozik. S ha nálunk, a mai magyar sajtóban ezt a nagy disszonanciát minden egyes lap között nem találjuk meg, az annak a jele, hogy az elvek, a társadalmi berendezkedés körüli küzdelem csaknem teljesen elnyúlt, egy más természetű probléma került előtérbe, mely különböző érdekek képviselői között az eddig meglévő ellentéteket elmosta, azokat egy láborba tömörítette s a sajtó tarkabarka színpoltjában

két, egymással rítkó ellentétben álló, diszsonáns színt kevert. Nos, az a probléma, mely azt a csodát megtette, a zsidókérdés. A fajtság problémája mellett jóformán minden egyéb kérdés ma háttérbe szorult s e jelenségnek, mely a különböző elvek ellentétét jelenti a sajtóban, csalhatatlan bizonyítéka, hogy pld. a kapitalisták, a nagytőkés lapjai, a „Pesti Napló” vagy a „Világ” a „Népszava”-val, melynek velük világnézetileg legélesebben szembe kellene állani, már évek óta igen szép harmóniában élnek, szemléltetőleg bizonyítva az elvek kormányozhatóságát az „érzelmi közösség” érdekében.

A magyar sajtót tehát, még ha akarnánk se tudnánk másképp felosztani, mint: keresztény és zsidó lapokra. A társadalmi berendezkedésre irányuló elvek a ma magyar sajtójában olyan keves szerepet játszanak, hogy azt inkább csak a teljes kép kedvéért jegyezhetjük meg az egyes lapoknál. A közjogi kérdések, világosabban a királykérdés, hűla lésnek, megint nem sok vizet zavarnak s így az egyes sajtóorganumok legitimista, vagy szabadkirályválasztó volta sem hűz egymás közre éles elválasztó vonalat.

Keresztény lapjaink közül legszélsőbb álláspontú „A Nép”. Harcmódon él, kiméletlen, meggyőződése mellett szilárdan kitartó. Az ún. „fajvédők” lapja, mely nagy-szerű tollú munkatársakkal (Lendvay István, Kádár Lehel), rendelkezik. Katholikus szellemű, de nem túntetőleg az, szocialis irányú. A királykérdésben a legitimitáshoz hajlik, de becsületesen megmarad a „kikapcsolás” mellett. Testverlapja a „Szózat”, mely a zsidókérdésben hasonlóan intranzigens álláspontot foglal el. Hangja egy áryalattal szelidebb, mint a „Nép”-é. Erőteljes nemzeti es az ország jellegének megfelelő agrárpolitikát hirdet. Elesen támadja a nagytököket. Anélkül, hogy megbontaná a felekezetek közötti egyetértést, kidomborodik protestus szelleme. Különben egyetlen szabadkirályválasztó lapunk. A „Magyarság” hasonlóan erősen keresztény irányú. A keresztény lapok között ez van legügyesebben szerkesztve. A magyar arisztokrácia újságja s ezért határozott legitimista. A „nemzeti” jelszót aláhúzottan hangsúlyozza. A „Központi Sajtóvállalat”-nak három lapja van: a „Nemzeti Újság”, az „Új Nemzedék” és az „Új Lap”. Mindhárom kimondottan katolikus es legitimista s főleg a középosztály érdekeivel foglalkoznak. Közülük még az „Új Lap” a legharcosabb.

A kimondottan keresztény es kimondottan zsidó lapok között az átmenetet a keresztény képen levő, de filozofemita liberális újságok képezik. Ezek: a „Budapesti Hirlap” es „8 órai Újság”. Ezek a lapok nemzeti irányuak, de épp a liberális értelemben vett összes magyarság érdekeiben leghevesebben elleneznek minden keresztény mozgalmat. Kétségkívül tiszteltreméltó indokból eredő álláspontjukat még jobban megmerevítik konzervatívizmusuk, mely csak annál élesebb szembenállásra készíti őket az újkeltű keresztény mozgalmakkal, melyek tudvalevőleg sokkal frissebbek, szabadabbak, demokratikusabbak, mint az ő „becsülésreméltó, de elavult irányuk. Ők a tulajdonképpeni kormánytámogató lapok is: az „aranyközéputas”-ok. Hasonló szellemű es hasonló hangja a „Pesti Hirlap” is. Anynyiban különbözik a két előbből, hogy a szerkesztősége es a kiadóhivatala sincs keresztény kézben. Különbözik egyike a leggyöngébben szerkesztett lapoknak.

Az „Az Újság” már az „agresszív lapok” közé tartozik. Szélső liberális es tartalmatlanságát es eszméinek lejártóságát a keresztény irányzat állandó es rendszeres ostromával helyettesíti. Ugyanez a jellemző Miklós Andor három lapjára: a „Pesti Napló”, „Az Est” es „Magyarország”-ra. E három lap a szélső liberális eszmék es a zsidó fajji gondolat igen erőteljes hangú vezérkür-tüsei. Hátr a bő es jóljövő-dejmező hirdetéseknek, es lapok mégsem egészen tartalmatlanok. Intranzigens zsidó lap a „Világ” is, mely a radikálisok es a szabadkőművesek lapja. El kell ismerni, hogy a zsidó lapok közül szerkesztés es komolyság tekintetében

messze kimagaslik. Az egész magyar sajtóban kb. a „Magyarság” es a „Világ” vetekednek az elsőségért. Hátra van még a szocialdemokrata párt hivatalos lapja, a „Népszava”, mely olyan, mint az egész magyarországi párt: ha magyarul lehet útni az elveimmel, akkor hirdeteli úzókat, ha az elvein a magyar érdekeket keresztező terveknek ártanak, akkor hirtelen elfüntetem őket. Olyan kormányozható féle meggyőződés a „Népszaváé”: néha (legtöbbször, akkor, ha főpapokról, arisztokráciáról, középosztályról, ebredőkről, Moveról vagy „tanynersápkás”-okról van szó) rettenetesen szocialdemokrata (a szó „liberális” értelmében), ha nagybancokról, siberekről es más hasonló kellemetlen témáról van szó, akkor ez a kérdés egyszerűen nem létezik a „Népszavá”-nak. Oh, magyar szocializmus, mikor jön-el már a te országod?

Végigtekintve így a magyar sajtó legkiemelkedőbb lapjain a szélső jobbtól a szélső balig, megállapíthatjuk, hogy jövővel kecsegtető Iránya (számítva a zsidókérdés megoldásával annak kikapcsolására is) csak egyes keresztény lapoknak van, amelyek a kisemberek érdekeinek védelmét, a szocialis gondolatot es az ország jellegének megfelelően az agrár, világosabban a paraszt érdekek jogos es tulhatalmat nem követelő védelmét es mindenekfelett az erős nemzeti szellem kialakítását lúzték ki maguk elé megvalósítandó céllal. Ezek s eselleg megjelenendő lapársaik (mint a magyar szocializmus, magyar demokrácia ma még hiányzó es hiánytjelendő lapjai) lesznek azok melyek a boldog magyar jövő kiépítéséhez örök érdemeket fognak szerezni.

Moravék Endre

Városi képviselőtestületi ülés.

Augusztus hó 29-én, d. u. a képviselőtestület rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főbb határozatairól a tárgysorozat rendjében a következőképp számolunk be:

A városi ebadó luxuskutyáknál, szobaes vadászutyáknál 30.000 koronában, beltérületen, láncottartott házőrző kutyáknál 15 ezer koronában, külterületen ugyanezeknél 5000, patkányfogóknál 5000 koronában állapították meg. — A vágatási díjakat husvalutában szabták meg: márhánál 1 klg. hus mindenkor ára, borjúnál 1/2 klg.-é, kecskénél es juhánál 1/3 klg.-é fizetendő minden darab után. — A városi mázsház használati díja buzaválatában lett meg szabva. — A temetkezési sírhelyek új árak: kis sírhely 2000 kor., nagy sírhely 3000 kor., szegényeknek ingyenes. Diszírshelyet esetenként a képviselőtestület adományozhat. — Szeptember hó 1-től felemelték a vásári piaci helypénzt 100 százalékkal. — A városi mozgófénykép színház üzemeltetői állását hosszas vita után Lossonczy Zoltánnal töltötték be, akinek havi 600.000 kor. jövedelmet adó ajánlata a legkedvezőbb volt a pályázók közül. — Kimondta a képviselőtestület azt is, hogy a mozgószínház tenné a nyári szezon 6 hetére Molnár János szinogazgatónak átengedi. — Elhatározták továbbá, hogy a kereseti adót az eddigi 5 százalékhelyett a törvényben megengedett 10 százalékhelyett erejéig fogja a város behajtani. — Ugyancsak felemelték a közlisszóság adót, valamint a tűzvédnémet 100 százalékkal. E két utóbbi adó felemelése csak 1924. év január hó 1-én lépettbe. — A városi magánmunkálói (például illetőségi bizonyítványok kiállításá stb.) díjakat az eddigiek 10-szeresében állapították meg. — Az állami kislakások építésének ügyében a város kérelemmel fordul az államhoz, hogy a városra kötelezőleg megállapított lakások építését vállalja el az állam, mert az e célra az államtól kiutaltványozott összeg az építkezésekre teljességgel elégtelen. A város a maga részéről az építkezésekhöz telkek felajánlásával járulna hozzá. — A képviselőtestület gondoskodott a számlátszi állásnak helyettesítéséről, amelynyiben azzal Bán Gyulát bízta meg s egyúttal az egyes bizottsági tagok megválasztásáról. A helyeket legnagyobbrészt a régi bizottsági tagok kapták meg.

Veni Sancte!

Az augusztus végi szép őszi napok jellemző iskolai munkásság, a diákok visszatérése az iskolába mindnyájuk előtt felejtettlen! Megélenkült kis városunk képe: pótvizsgák, magánvizsgák, beiratkozások a polgári iskolába, főgimnáziumba, a sok népiskolába. Megélenkült az Iskola-utca is s jóleső örömmel nézik — kis diákok az új járdát, amelynek létesítése már rendkívül szükséges volt. A katonaság is — úgy hírlik — nemsokára az új lakományába költözködik s akkor felszabadul a polgári iskola hatalmas épülete is.

Az iskola év kezdetével megnő ezerszeresen a jó szülők gondja. Tandíj, könyvek, ruha, cipő ellátás stb. mindmennyi óriási teher ma s az igazi, féltelmes szülő követelményekkel járó numerus clausus ime a nincstelenség.

Óriási segítő akcióra van itt szükség. A város vezetésére a tanfelügyelettel együtt állandóan tartsa működésben a segélyező egyesületet. A tehetősek, gyermektelenek ne sajnáljanak egy kis áldozatot hozni a szegény, tanulni vágyó gyermekek érdekében.

A templomokban felcsendül a tanévnyitó „Veni Sancte”. Az új generáció nem érzi oly kellemetlenül mostohának az időt, mert hiszen alig ismert jobb sorsot a mainál, amely már hosszú évek óta tart. Lelkesen, játszva éli életét s ha gondok gyötörnek is ti szegény szülők, ne mutassátok a szenvedést, mert a gyermek lelkét sokszor megzavarja ez s vezetés befolyással lehet élet-pályájára is. Túrjunk és dolgozzunk, gyermekeink jövője forog kockán.

HIREK.

Felhívás!

A „MUNKA” alakuló r. t. kintlevő részvénygyűjtőivel szeptember 5 ig föltétlenül elszámolni sziveskedjenek Horváth László s. lelkésznel, vagy a szerkesztőségben.

Személyi hírek. Ungvári Miklós álmásfőnök augusztus hó 21-én megkezdte 5 heti szabadságát.

Dr. Visnyovszky Rezső kir. tanfelügyelő, a polg. isk. magánvizsgákra városunkba érkezett.

Barcsay Albert polg. isk. tanárt a kultuszminiszter Derecskére (Hajdu m.) helyezte. Szomorú szívvel vettük tudomásul e hírt. A képzett tanár szorgalmasan dolgozott a népnevelés terén iskoláján kívül is. Az első népfőiskolának, mely városunkban a bányatelepen volt, Barcsay Albert volt a vezetője. Emlékét szeretettel fogjuk megőrizni s kívánjuk, hogy új helyen ugyanolyan kitartással és eredménnyel működjön. Barcsay tanár nejétől is szomorúan válunk meg, mint akinek vallásos élete nemes példaul szolgál minden katolikus mozgalomban.

Házasság. Wanzura Lajos városi tisztviselő Szabó Mancikával házasságot kötött augusztus 23-án Salgótarjában.

Athelyezés. Szobonya Ilona polg. isk. tanárnőt Nagykőrösről Salgótarjában helyezte át föltöltés hatására.

Bartsch Károly okl. polg. isk. tanár Salgótarjában helyeztetett.

Képkiallítás. Szeptember hó 8 és 9-én előreláthatólag a bányatársulati elemi iskolában Salgótarján és vidékének festő és szobrász művészei képkiallítást rendeznek. A kiállítás értesülésünk szerint az itteni legértékesebb művészek képeit mutatja be közönségünknek s részt vesz benne Fayl Frigyes, Fayl Irén, Bátky József és Járossy Gyula.

Tárogatók. Városunk közönsége gyakran gyönyörködhetik esténként az Uri-utca mögötti hegyről jövő mélabus tárogató hangjában. Ugy halljuk Molnár és Ifj. Cabányi szoktak felváltva játszani. A finom lézésű kuruc és magyar. nótákkal csaknem az egész

város élvezi. Vajha e végvári tárogatók szívhez szóló melódjái a hagyományos, izzó hazaszeretet szent tüzet élesztették fel a jelszavakkal elcsavart, nemzetközien gondolkozók szívében. Akinek van lelke, az megéri a tárogatót!

Bucsu. Szeptember 8-án a rómi. kath. egyház bucsuját ünnepli. A templom ugyan is Szűz Maria születéséről van felszentelve. Az egyház a bucsut ünnepélyes szentmisével üli meg, melyet Hercegh József plébános mond, míg beszédet Horváth László s. lelkész tart.

Az evang. egyház lelkészi állására pályázók próbaszónoklatát befejeztek, amennyiben az utolsó bemutatkozott, Kovács Lajos teológiai tanár, a pályázattól visszalépett. Információk szerint a hívek teltségét leginkább Dölehall főesperes nyerte meg, ukinek hatalmas adminisztratív tehetséghez is nagy reményeket fűznek.

Mozi hír. A városi mozgószínház folyó hó 29. és 30-án a „Jutalom egy millió dollár” c. bűnügyi filmet adta. Mint értesülünk, az új szezon a jövő hét elején egy több eszlere terjedő, bázmulatos technikával megrendezett, nagyszerű felvételben bővelkedő állatfilmmel fogja megkezdeni a mozi agilis vezetője.

Uj akna. Az u. n. paplagban a Salgótarjáni Kőszénbánya R. T. új lejtőknét nyit meg. Az előmunkásokat már megkezdtek. A hatalmas kőzentelep felfedezése Jellinek Manó somlyói jeles bányafőmester érdeme, akinek a Nándor-tűró szentelőpének felfedezését is köszönheti a társulat. A létesítendő új aknán fogják a forgácsi bányában maradt szenet is kifejteni, melyet 10 évvel ezelőtt bezártak a nagy hőség miatt.

Uj tanítók. A nagybányai r. k. iskolaszék Bugán Ignácot, a maconkai pedig Vársárhelyi Józsefet tanítóvá választotta.

Népmulatság. A Nagybányai Kőszénbánya impozáns napünneppel emelte Szent István király napjának fényét. Delelőlt tábori mise volt, melyen az összes munkásság jelen volt, délután pedig hatalmas népmulatságot tartottak, melynek költségeire a központi igazgatóság négy millió koronát utalt ki. A mulatság alkalmából Fittler Sándor igazgatósági titkár rendezésében jól sikerült kahré is volt, melyen fel-tűnést keltett bájos játékaival Bortnyák Viktuska.

Neves statisztikusunk. Dálnoki Kovács Jenő összeállítása szerint egyedül július hónapban a június 30-iki állapothoz viszonyítva 97 %-kal drágult meg a megélhetés. Az élelmiszerek árának átlagos emelkedése 92 %, a ruhazaté 113 %, a fűtés és világításé 122 %, a vegyes kindásoké 67 %. A drágulás az év eleje óta 778 %. A múlt év július 1-től 1331 %.

Szerencsétlenség. Navradi Vilmos géplakalost Zagyvapálfalváról jövet este 7 órakor egy mozdony elütötte. Jobboldali kulcsosontöréssel a bányakórházba szállították.

Lapujtói csendélet. Szt. István napjának éjjelén Lapujtón Csirke József bányászt saját udvarán Lanaj Péter lapujtói kovács segéd és eddig még ismeretlen két társn úgy összeverték és szurkálták, hogy életveszélyes sérüléseket szenvedett. — A baglyasaljai bányakórházban ápolják.

Augusztus hó 17-én a 18 órában Budapest felé induló személyvonat egy II.-ik oszt. kocsjában bent maradt egy fekete csipkés napernyő. Megtalálás esetén kérik a feladási pénztárba leadni.

Életveszélyes baleset. Mihály István 12 éves kanászfű Forgács- és Somlyó-telep között pajkosságból felmászott egy villanyoszlopra és megérintette a vezetékét. Az áram összegejtette, most a bányakórházban fekszik és felépüléséhez nincs remény.

Hiszek egy Istenben!

Hiszek egy hazában!

Hiszek egy isteni örök igazságban!

Hiszek Magyarország feltámadásában!

HETI KRÓNIKA.

Belföldi hírek.

A kisgazdák felszólították Nagyátadit, hogy állítsa vissza a régi kisgazdapártot. — Szegeden óriási jegvíhar pusztított. A kár 100 millió koronára. — Szombathelyen egy hold föld ára 10—20 q., bérleti díj 100—150 kfg. buza. — A rakosszentmihályi halálvíz bűnügyében a vizsgálatot befejezték, a gyilkosok beismerő vallomást tettek. A főtárogatás októberben lesz.

SZINHÁZ.

A rövid színházi időnek immár vége is van: színészeink tovább mentek, hogy ennek a szegény, holtrafaragott országnak nehéz küzdelmet vivo, mindennapi életbirkózásban elfasult emberszíveibe belopják a költsézet aranyporával behintett jóleső vigasztalást: a feledést. A színészet most valóban több, mint a békevilág boldog megelégedettségében volt s a színész hivatása ma százsorosabban hivatás — a régi „foglalkozás” helyett.

Ma a színész azt nyújtja, amire mindenkinek szüksége van, akin a rettenetes jelen végigzúzott: magával viszi egy képzelt, elmerült, elsüllyedt, bajokról, gondokról de máskepp gondolkodó álomvilágba, ki a sívár, semmi szépet nem nyújt, haldokló, pusztuló mából. És ma ebből a szempontból kell néznünk elsősorban a színész teljesítményét is. Mindig eszünkbe kell jutni annak, hogy az a színész, aki előtűnik a deszkákon énekel, játszik, kacag és táncol s visszaringat bennünket egy édes illúzióvilágba, maga is a Ma embere; üzött, hajtott, marcangolt áldozata a keményszorítású Életnek, ki míg festelt vászon előtt festett arccal komédiázik, beül végigéli mindennap a maga kisszerű, de ranévezé vezétes élettragédiáját. Vivódások, közepette idegen fájdalnak, idegen örömek vagy idegen vigsgok eljátszása: ez a mai színész súlyosan próbáralevő feladata. Kacagni, míg belül sírunk: ehhez lelkierő kell, vagy mindent semmibevevő nagy-nagy kiábrándultság. De bármelyik is legyen a kettő közül, az, aki így tud kacagni, csak szeretetet és tisztelet érdemel. Szeretetet, ha a véres pesszimizmus kiábrándultsága nyitja kapuja az ajkait, mert mit szenvedhetett, míg a „minden mindegy” lemondó getszusával elfelejti a maga buját, hogy felejtést és jóleső hazugságot hintsen a mások lelkébe, tiszteletet, ha a csalókn, nevető alarc alatt komor gondok szorítják össze a holnap bajai elé meredő szívet. Ezért nagy, tiszteletre méltó és nehéz feladat színésznek lenni s ezért mondtuk, hogyha valaha az volt, egy százsorososan súlyosabb elhivatás éppen ma.

És ezzel a meggondolással kell visszatérni a helybeli színházszereplésére is, most, mikor bucsút veszünk tőlük. Meg kell állapítanunk, hogy a nyomasztó viszonyok között, technikai felszerelés, díszletek és kosztümök hiányában is többet tudtak nyújtani, mint amit vártunk tőlük. Többet tudtak adni, mert becsülettel fogták fel a színész mai hivatását és mert meg volt bennük az akarat, hogy ennek becsületesen meg is feleljenek. — Egyetlen kifogásnak azt lehetne felhozni, hogy kevés drámát adtak. De ennek a hiánynak sem ók az okai. Még közönségünk ízlése nem oly fejlett, hogy a drámai előadások is felt hazat tudjannak vonzani (mert egy vidéki, szegényes anyagi helyzetben levő színházban a várható bevétel természetesen elég sokkal jobban befolyásolja a műsor összeállítását, mint a fővárosiaknál). — addig a vidéki színházaknál komoly drámai műsort hiába keresünk. De dícséret illeti a társulatot azért, hogy az állandóan műsoron levő operettből mindig a nehezebb fajsúlyúkat kerültek bemutatásra. S most, hogy bucsút mondunk Molnár Jánosnak és derek színészeink, azt kívánjuk, hogy jövőre hasonló jó társulatot és hasonló becsületesen dolgozó színészeket lássunk bennük viszont.

SPORT.

Füleki M. T. E. — S. S. E.
(Füleken) 3:1.

Második felvideki turán is kikapott a tarjáni csapat. Uglatszük a felvideki csapatok, ha fejönnek hozzánk, gyenqe együtttest alkotnak ugyan, otthonukban azonban erős ellenfélnek bizonyulnak, mit jellemez a SSE. mostani veresége is. A SSE. mentsegére szolgál, hogy Vicsét és Szigetét úgy lenyiták e „barátságos” mérkőzésen, hogy az első bajnoki mérkőzésen valószínűleg nem játszhatnak.

Forgáchi F. C.—Salgóbanjai F. C.
4:3 (0:2).

Salgó erős iramának csik áldozatul s a II.-ik felidőben nagyon visszaesik. Forgáchi roppant lassan s lustán mozogott, mely főképp csatársorán szól.

S. B. T. C. — Gyöngyös mérkőzik vasárnap d. u. 5 órakor. Gyöngyös ma a legerősebb együttes. A múlt heten verte a HAC.-ot 4:0-ra s a miskolci kerület 4-ik helyezettjét a MKASE-t 9:0-ra, ezek alapján igen erős és izgalmas mérkőzésre van kilátás.

Budapesti hírek. Az UTE. újból kikapott ezúttal a FTC.-től. A bajnokság legnagyobb meglepetése, hogy a II.-ik osztályból most felkerült UTSE. és „33” FC. vezetnek, míg a tavalyi II.-ik helyezett, az UTE. az utolsó előtti, a IV.-ik helyezett, a Törökves pedig az utolsó helyen áll. — Bécsben a vízipólo válogatott csapat kikapott 2:1-re. Úszóink Bécsben, Ausztria uszóbajnokságában indulva minden számban győztek.

*Csonka Magyarország nem ország!
Egész Magyarország mennyország!*

Pályázat.

Az Ipartestület üzletvezetői állására pályázatot hirdetünk.

A szerződési feltételek megtudhatók Zsidai István háznagynál.

A pályázatok az Ipartestület jegyzőjéhez nyújtandók be 1923. évi szeptember hó 4-én d. e. 12 óráig.

Az eljárásig megbízásából:
Kovács Aladár,
jegyző.

Meghívó.

A Salgótarjáni Kereskedelmi R. T. t. részvényeseit van szerencsénk a folyó évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor a vállalat saját helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv vezetőjének és a 2. hitelesítőnek megválasztása.
2. Az alapítóknak felemelése.
3. Esetleges indítványok tárgyalása.

Salgótarján, 1923 évi augusztus hó 29.

Az igazgatóság.

A részvényesek által benyújtott indítványok csak az esekben tárgyalhatók, ha azok a közgyűlést megelőző nap d. e. 10 óráig az igazgatóságnál benyújtottak.

A közgyűlésen szavazati joggal csak az a részvényes bír, aki részvényét a közgyűlést megelőző 1 nappal a Salgótarjáni Kereskedelmi R. T. igazgatóságánál leléte helyezte.

A közgyűlésen minden részvény 1 szavazattal bír.

Felhívás.

„A Munka” Sajtóvállalat nlnkülőban levő r. t. folyó évi szeptember hó 16-án este 6 órakor a városháza tanács-terében

alakuló közgyűlést

tart, amelyre a részvényeseket tisztelettel meghívja

az Előkészítő bizottság.

Tárgysorozat:

1. A „Munka” sajtóvállalat megalakulása.
2. Igazgatóság kijelölése és a felügyelő bizottság megválasztása.

3. Alapszabályok felolvasása.

4. Indítványok.

Az alakuló közgyűlésen való megjelenésre jogosult és szavazattal bír, aki részvényt jegyzett s az érte járó összeget folyó évi szeptember 5-ig befizette s a befizetéséről elismervénye van.

Salgótarján, 1923. évi szeptember hó 29.

Előkészítő bizottság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Némi hozománnyal és kelenggyével, a háztartásnak minden ágazatához érto 39 éves gyermektelen iparos özvegye férjhez menne aliszti alkalmazott vagy jobb mesteremberhez. Elvált vagy özvegy, 1-2 gyermek nem akadály. Teljes című levelek kéretnek e lap kiadóhivatalába „Hü feleség” jeligére.

Zongoratanitást vállal r. k. segédkántor. Értekezni lehet Lóser László igazgató-tanítónál (Iskola-u.)

Aknász előnyös feltételekkel **kerestetik** szénbányához. Ajánlatok Magyar Hirdető Irodába, Budapest IV. Városház-u. 10. „Bányász” jeligére küldendők.

Mielőtt lakását elrequirálnák, adja ki **igényjogosultnak.** — Keresek **egy szoba-konyhát, esetleg butorozva.** Minden **elfogadható árat** fizetek. — **Közvetítőknak** magas jutalom. **Cím leadható** d. e. 8-1/2-ig városháza pénztárban.

Aknászt keres

kedvező feltételekkel

előkelő szénbányavállalat.

Részletes ajánlatokat „Bányász” jeligére Bokor-Benkó hirdetőirodájába, Budapest V., Dorottya-utca 7.

VIGYÁZZON A

SZEMÉRE!

Ha nem jól lát és SZAKSZERŰ JÓ SZEMŰVEGET AKAR, akkor keresse fel Budapestben BARNA ANDOR látyszer-specialistát VII. ker. Izabella-u. 11. a Magyar Színházzal szemben.

Minden munka megvárható!

Postai szétküldés naponta!

GYÁRI ÁRAK!

ABADIE

valódi francia szivarká-papír.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

FÉLE

FAISKOLA, SZŐLŐ ÉS BORGAZDASÁGI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CZEGLÉD

Szállít októbertől-áprilisig
mindennemű gyümölcsait, díszlét, díz-
cserjét, rózsát, évelővirágnövényeket,
gyökereket és alma szőlővesszőt stb.

Tajkértészeti iroda és személyes
megrendelések elintézési helye

BUDAPESTEN:

IV. KERÜLET FERENCIEK-TERE 3. SZ.
FÉLEMELET 14.

TELEFONSZÁM: HUSZEZER-57.

Kérje nagy képes árjegyzőnkent!

Értesítés!

Tisztelettel hozom a m. t. közönég szives tudomására, hogy Salgótarjánban Uri-utca 632. szám alatt Mozgósínház mögött, Tihanyi Sándor műterménél

kárpitos és diszító

műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmában való munkát u. m. divány, matrac, cheslon, paplan, salon garnitúra és bőrbutorok javítását és készítését, valamint függöny felrakásokat a modern kor legkényesebb izlésének megfelelően.

Kívánatra vidékre is megyek. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek a legjutányosabb árak mellett. Szives támogatást kér tisztelettel

Málovits Gyula,

kárpitos és diszító.

Jó házból való fiu

tanulónak felvétetik.

Nem marad jelszó

a többtermelés

ha a Hatvani Növénynevelő R.-T. eredeti hatvani

nemesített őszi- buza és rozs

vetőmagját veti, mert azok tapasztalat szerint kat. holdanként 150-400 kg. terméstöbbletet biztosítanak. Rendelje meg az őszi vetőmagot azonnal az egyedárusító

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI

R.-T.-nál, Budapest, Szép-u 1.

Telefon: 66-53, 54. Sürgőnyelm: Granarium.

Ugyanott sajáttenyésztesű és szavatoitan fajtiszta, jó csiraképességű gazdasági, konyhakerti és virágmagvak.

Árjegyzék ingyen!